

«Бизнес-Пресса», 1998. – 216 с. 4. Плоткин Я.Д., Львов Д.С. Экономическая эффективность новой техники. – Львов: Выща шк., 1986. – 142 с. 5. Фалько С.Г. Измерение и оценка эффективности инноваций // Вестник машиностроения. – 1998. – № 6. – С. 40–43. 5. Чайка В.В. Методичні основи оцінки ефективності інноваційної діяльності // Вісник Одеського державного економічного університету. – 2006. – № 23. – С. 351–359. 6. Лисенко Л.А. Підхід до оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємства // Научно-технический сборник. – 2000. – № 78. 7. Смірнов В.В., Клименко О.О. Система збалансованих показників як ефективний інструмент об'єктивної оцінки діяльності підприємства // Академічний огляд. Економіка та підприємництво. – 2007. – № 2. 8. Давіла Т., Епштейн М., Шелтон Р. Працююча інновація: Як управляти нею, вимірювати її та здобувати з неї вигоду / Пер. з англ.; За наук. ред. Т.Ф. Козицької. – Дніпропетровськ: Баланс Бізнес Букс, 2007. – 320 с.

Н.М. Побуцька

студентка гр. ЕФІМ-14.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Кривцун І.М.

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІФ В УКРАЇНІ

Перший інвестиційний фонд у світі було створено у серпні 1822 р. у Бельгії. Найбільшого поширення інвестиційні фонди набули у Великобританії і США. Сьогодні більше половини американських домогосподарств є вкладниками того чи іншого інвестиційного фонду.

З точки зору їх природи та функцій інвестиційні фонди почали створюватись в нашій країні у 2003 р., після прийняття у 2001 р. Верховною Радою України закону „Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)”.

Протягом останніх 5 років свого розвитку ринок вітчизняних інститутів спільного інвестування (ІСІ) продемонстрував позитивну динаміку зростання та забезпечував інвесторам доволі високий рівень інвестиційного доходу, який перевищував дохідність банківських депозитів. Сьогодні загальний обсяг активів ІСІ перевищує 6 млрд. грн. В Україні до ІСІ належать пайові та корпоративні інвестиційні фонди.

Пайові інвестиційні фонди (ПІФ) – це активи, які належать інвесторам на правах спільної часткової власності, та перебувають в

управлінні компанії з управління активами (КУА) і враховуються окремо від результатів її господарської діяльності.

Пайовий інвестиційний фонд:

- Не є юридичною особою, створюється (КУА) шляхом продажу (розміщення) інвесторам випущених нею інвестиційних сертифікатів.
- При підписанні договорів купівлі або продажу активів фонду КУА діє від свого імені.
- КУА веде облік результатів діяльності фонду окремо від власної господарської діяльності та інших ІСІ.

Компанія з управління активами – це юридична особа, яка здійснює професійну діяльність з управління активами ІСІ на підставі ліцензії, яку видає Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

- Інвестиційний сертифікат засвідчує частку учасника та надає кожному його власникові однакові права.
- Пайові фонди бувають: відкритими, інтервальними та закритими; диверсифікованими та недиверсифікованими; строковими та безстроковими.

ПФ закритого типу може бути лише строковим. ПФ відкритого та інтервального типу – безстрокові. Відкриті та інтервальні ПФи можуть бути лише диверсифікованими. Закриті ПФ можуть бути як диверсифікованими, так і недиверсифікованими.

Відкриті фонди інвестують у край обережно, вкладаючи у найліквідніші цінні папери та активи. Така стратегія пов'язана з тим, що відкриті фонди зобов'язані викуповувати паї своїх вкладників на першу їхню вимогу. Дохідність фондів залежить від інвестиційної стратегії, обраної КУА (компанія з управління активами): агресивної, помірної (збалансованої) чи консервативної.

Відповідно до норм українського законодавства відкриті ПФи є виключно диверсифікованими. Портфель таких фондів складається з різномірних активів: акцій та облігацій вітчизняних підприємств, облігацій внутрішньої держпозики та муніципальних, банківських металів і депозитів. У корпоративних облігаціях і на депозитах відкриті фонди тримають близько 40–50 % активів. В акції вони мають право інвестувати не більш ніж 40 % коштів.

Відкриті ПФФ вигідні ще й тим, що ризик маніпуляцій керуючої компанії з вартістю паїв невеликий. У відкритих фондах вартість активів перераховують щодня. Відкриті диверсифіковані інтервальні фонди створенні спеціально для фізичних осіб.

Але за усіх плюсів відкритих ПФФів закриті серед інвесторів значно популярніші.

Закриті ПФФи приваблює як інструмент для інвестицій. Згідно з українським законодавством диверсифіковані закриті фонди можуть вкладати близько 40 % активів в акції, до 60 % – в інструменти з фіксованою дохідністю (корпоративні, муніципальні, державні облигації, банківські депозити).

Недиверсифіковані фонди вкладають або тільки в цінні папери (акції чи облигації) компаній, або в об'єкти нерухомості, або в землю.

Дохідність недиверсифікованих інвестфондів переважно вища, ніж диверсифікованих, однак і ризик вкладень більший, оскільки увесь прибуток фонду залежить від зростання вартості одного інвестінструменту.

Багато закритих фондів у період своєї діяльності показують дуже високу дохідність, причому деякі з них штучно завищують її результати, щоб залучити нових клієнтів. Проблема з якою стикаються інвестори закритих ПФФів – затримка виплати дохідності після завершення діяльності фонду (в Україні закриті фонди створюються в середньому на 3–5 років, але є розраховані на 10–15 років). Згідно з чинним законодавством максимальний термін, передбачений для розпродажу активів закритого фонду, – 6 місяців, протягом яких гроші інвесторам не платять. Держава слабо регулює діяльність закритих фондів. Вони подають звітність до Держкомісії з цінних паперів та фондового ринку і надають інвесторам її лише раз на рік. Відстежити дохідність сертифікатів, вкладених у закритий фонд, доволі складно.

У середині 2007 р. сумарна вартість чистих активів вітчизняних ПФФів (різниця між вартістю майна, що належить фонду, і розміром його зобов'язань) сягнула 2 млрд. грн. У середньому українські ПФФи приносили дохідність близько 60 % на рік. У розвинених країнах дохідність ПФФів становить 12 % річних, ставки за депозитами — 2–6 %. За словами експертів, у ПФФи вигідно вкладати суми від \$2 тис. до \$20 тис. (суму більш ніж \$20 тис. краще довірити індивідуальному інвесткеруючому). Не слід вкладати у фонди гроші, отримані в кредит або взяті в борг (таблиця).

Дохідність і вартість чистих активів (ВЧА)

ПФ	2007 рік		Перше півріччя 2008 року	
	дохідність, %	ВЧА, млн. грн.	дохідність, %	ВЧА, млн. грн.
Парекс український збалансований фонд (В)	+95,79	165,7	-32,81	87,342
Класичний (В)	+69,28	94,174	-30,05	53,406
Преміум-фонд збалансований (В)	+76,08	18,439	-28,15	18,211
Текст-інвест (І)	+30,26	19,56	-24,65	18,2
Добробут (В)	+22,51	15,85	-27,43	15,731
Парекс фонд українських облігацій (В)	+59,16	18,02	-21,28	11,427
СЕБфонд збалансований (В)	+17,32	9,24	-19,01	8,924
Ярослав Мудрий (В)	+87,3	2,62	-25,95	2,584
Бонум оптимум (В)	+56,98	1,95	-36,89	1,8

Як бачимо з наведених даних, істотно падає дохідність відкритих ПФ з початку 2008 року. Унаслідок світової фінансової кризи різко подешевшали акції багатьох підприємств та банків. На початок вересня відкриті ПФи були другим після індексу ПФТС найзбитковішим інвестиційним інструментом. За даними Української Асоціації інвестиційного бізнесу, в серпні збитки ПФів становили у середньому 4,69 %. Втрати відкритих ПФ за 8 місяців 2008 року становили 17,7 %. Мінімальні збитки зазнали ті фонди, які вибрали консервативнішу політику і вкладали в інструменти з фіксованою дохідністю: облігації та депозити. Більші збитки зазнали ті фонди, які інвестували в акції. Також тенденція щодо зниження дохідності спостерігається і у закритих ПФ.

Щодо чинників, які можуть змусити зростати український ринок, то можна виділити такі: позитивні фінансові результати українських підприємств, акції яких котируються на ринку; стабілізація політичної ситуації в Україні; пришвидшення темпів зростання української економіки, сповільнення інфляції до 12–15 % на рік; запуск дорогих програм з модернізації підприємств.

1. Закон України “Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)” №2801-4 від 15.12.2005 р. 2. Журнал

“Контракти”. – № 21 від 26.05.2008 р.; №27 від 07.07.2008 р.; №37 від 15.09.2008 р.
3. Журнал *“Личний счет”*. – № 3. – березень 2008 р. 4. *Инвестгазета*. – 08.14.09.2008 р. 5. Сайт Української Асоціації інвестиційного бізнесу. – <http://www.uaib.com.ua>.

І.Б. Савула

студент гр. ЕФІ-45.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Кривцун І.М.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО ІНВЕСТУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Банки як універсальні фінансові установи виконують багато функціональних завдань фінансового характеру, в тому числі пов'язаних з інвестуванням та розміщенням своїх залучених ресурсів у населення на фондових ринках у вигляді цінних паперів (облігацій, ощадних сертифікатів тощо). За кордоном роль та значення інвестиційного портфеля банку є дуже важливими, та й близько третини усіх залучених фінансових ресурсів банками спрямовуються на інвестування та здійснення операцій на фондовому ринку. Сьогодні вітчизняні банківські структури лише близько 8 % від усіх наявних ресурсів спрямовують на формування інвестиційного портфеля.

Банківські інвестиції як суто синтетичне поняття – це кошти, вкладені на певний період у цінні папери, випущені урядом, місцевими органами влади, недержавні боргові зобов'язання, акції і облігації акціонерних товариств, похідні фінансові інструменти, деривативи й інші види цінних паперів. Для банківських установ існує специфіка, яка полягає у тому, що метою інвестиційної діяльності є не тільки отримання прибутку від безпосередньої участі у капіталі підприємства, але також отримання контролю над ним з метою залучення додаткових фінансових потоків у банк [1].

На думку Б.Л. Луціва, банківські інвестиції опосередковують процес використання тимчасово вільних грошових капіталів у вигляді фінансування (кредитування) капіталовкладень або іншої форми вкла-